

Nastroje społeczne w listopadzie

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

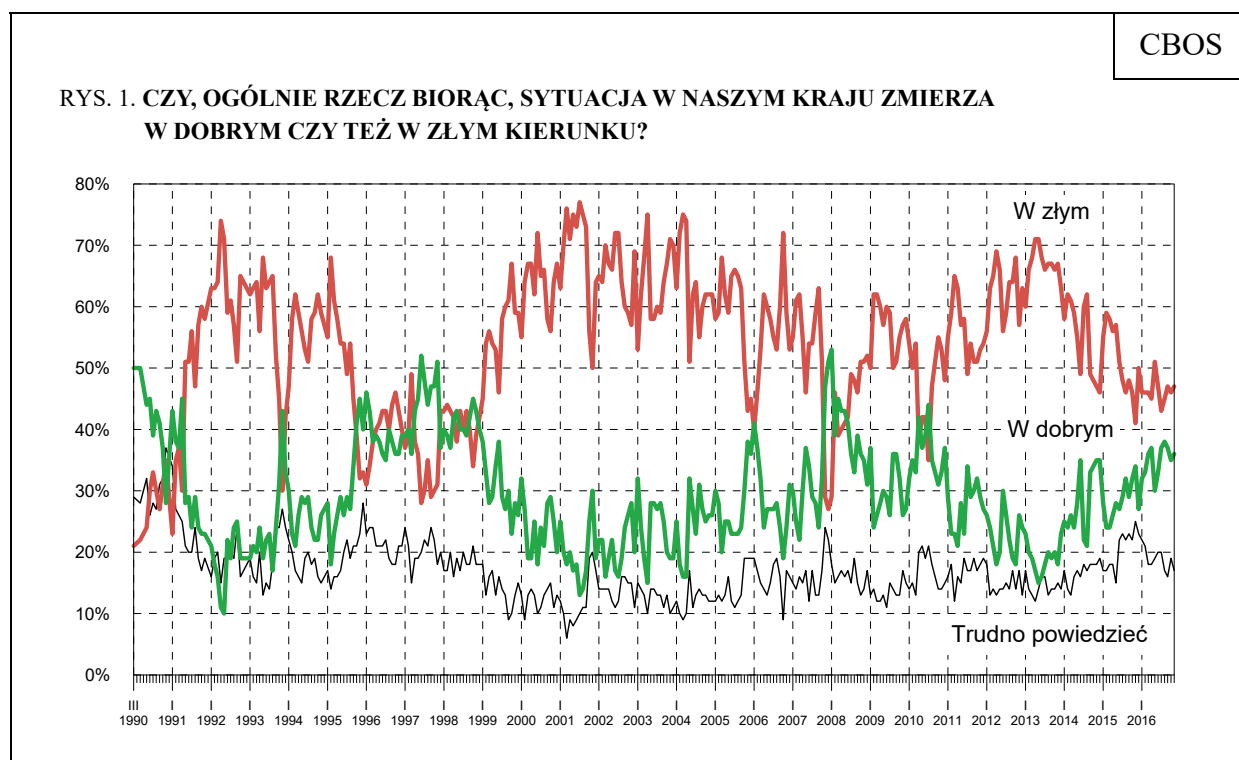


Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W ciągu ostatniego miesiąca¹ nastroje społeczne nie uległy znaczącym zmianom. Zauważalna jest jedynie korekta ubiegłomiesięcznego wzrostu ocen sytuacji w zakładach pracy oraz spadku poczucia zagrożenia bezrobociem.

OCENY

Oceny **ogólnej sytuacji w kraju** są niemal takie same jak przed miesiącem. Ponad jedna trzecia respondentów (36%) uważa, że zmierza ona w dobrym kierunku, natomiast prawie połowa (47%) jest przeciwnego zdania.



¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (318) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 4–13 listopada 2016 roku na liczącej 1019 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
W dobrym	34	27	32	33	36	37	30	33	37	38	37	35	36
W złym	41	50	46	46	46	45	51	47	43	45	47	46	47
Trudno powiedzieć	25	23	22	21	18	18	19	20	20	17	16	19	17

Niezadowoleni z kierunku rozwoju sytuacji w Polsce są przede wszystkim respondenci o lewicowych poglądach politycznych (68% opinii negatywnych), niepraktykujący religijnie (66%) lub praktykujący jedynie kilka razy w roku (55%), z wyższym wykształceniem (58%) oraz uzyskujący najwyższe dochody *per capita* (57%). W grupach społeczno-zawodowych są to głównie prywatni przedsiębiorcy (63%) oraz kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla (59%) – zob. tabela aneksowa 1.

W potencjalnych elektoratach partyjnych zadowolenie z rozwoju sytuacji w kraju przeważa nad niezadowoleniem (i to zdecydowanie – 79% opinii pozytywnych) jedynie wśród zadeklarowanych wyborców PiS. Z kolei respondenci, którzy – według własnych deklaracji – w ewentualnych wyborach parlamentarnych poparliby Nowoczesną, PO lub ruch Kukiz'15, podobnie jak osoby niezainteresowane udziałem w głosowaniu i niezdecydowane, czy głosować, najczęściej źle wypowiadają się o kierunku zmian w Polsce, przy czym najbardziej krytyczni w tym względzie są sympatycy Nowoczesnej (81% ocen negatywnych) i PO (73%).

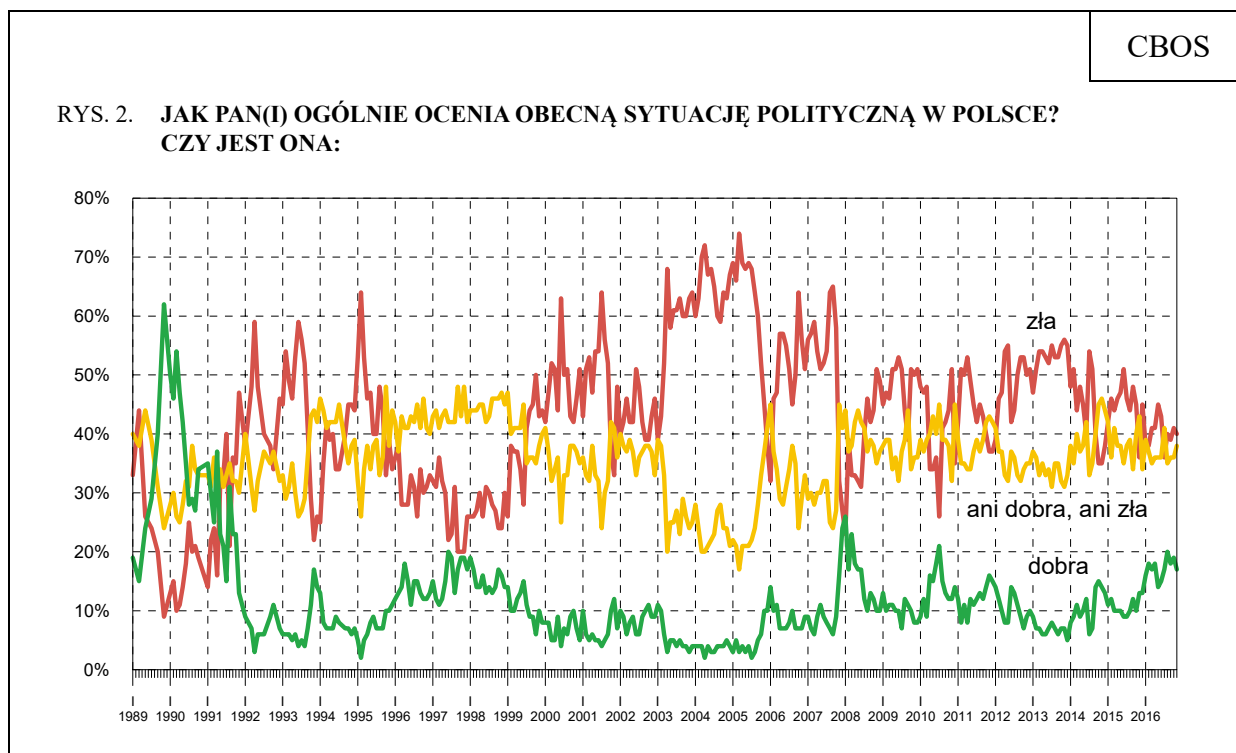
Tabela 2

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Platforma Obywatelska	15	73	12
Prawo i Sprawiedliwość	79	9	12
Kukiz'15**	33	52	15
Nowoczesna	7	81	12
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	29	46	25
Niezamierzający brać udziału w wyborach	19	60	21

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

** Ze względu na małą liczebność próby (N=43) dane dotyczące tego elektoratu należy interpretować z ostrożnością

W listopadzie, tak jak w październiku, największa część ankietowanych wyraża niezadowolenie z **sytuacji na krajowej scenie politycznej** (40%), niewiele mniejsza grupa (38%) określa ją jako przeciętną (ani dobrą, ani złą), natomiast zadowoleni z jakości życia politycznego stanowią niespełna jedną piątą (17%).



Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
– dobra	13	13	16	18	17	18	14	15	17	20	18	19	17
– ani dobra, ani zła	43	34	39	37	35	36	36	36	41	35	36	36	38
– zła	36	45	38	38	41	41	45	43	36	40	39	41	40
Trudno powiedzieć	8	8	7	7	7	5	5	6	6	5	7	4	5

W większości grup społeczno-demograficznych sytuacja na polskiej scenie politycznej postrzegana jest przeważnie jako zła lub przeciętna. Opinie pozytywne częściej niż negatywne wyrażają jedynie ci, którzy praktykują religijnie kilka razy w tygodniu (40% wobec 22%) oraz deklarują prawicowe poglądy polityczne (34% wobec 27%). Z kolei krytyczne opinie najczęściej wypowiadają osoby o lewicowych poglądach politycznych

(64%), niepraktykujące religijnie (64%), mieszkające w największych miastach (56%), a także uzyskujące najwyższe dochody *per capita* (52%). W grupach zawodowych są to przede wszystkim kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla (57%) oraz prywatni przedsiębiorcy (53%) – zob. tabela aneksowa 2.

W potencjalnych elektoratach partyjnych zadowolenie z sytuacji politycznej w kraju wyrażają głównie zwolennicy PiS (44% ocen pozytywnych). Z kolei największym krytycyzmem w tym względzie – podobnie jak w ocenie ogólnej sytuacji w Polsce – cechują się sympatycy Nowoczesnej (75% ocen negatywnych) i PO (57%).

Tabela 4

Elektoraty*	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Platforma Obywatelska	6	34	57	3
Prawo i Sprawiedliwość	44	35	15	6
Kukiz'15**	14	42	42	2
Nowoczesna	1	23	75	1
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	9	51	31	9
Niezamierzający brać udziału w wyborach	7	38	47	8

*Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

** Ze względu na małą liczebność próby (N=43) dane dotyczące tego elektoratu należy interpretować z ostrożnością

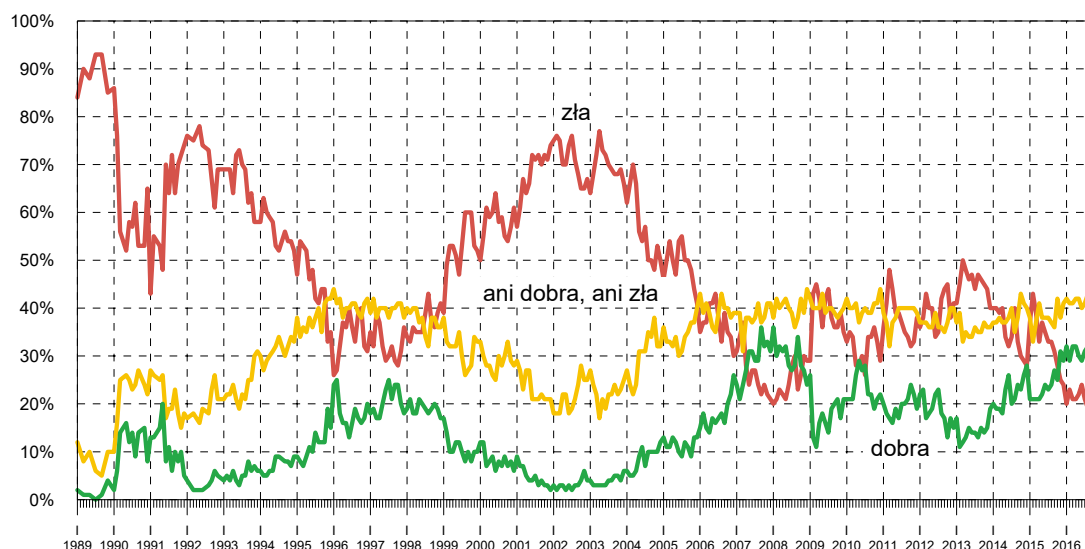
Niemal tak jak przed miesiącem postrzegana jest także **sytuacja gospodarcza kraju** – ponad dwie piąte respondentów (42%) uważa, że jest ona przeciętna, jedna trzecia (32%) ocenia ją pozytywnie, a co piąty (20%) wyraża opinię negatywną.

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
– dobra	31	29	32	29	32	32	30	29	31	32	31	33	32
– ani dobra, ani zła	38	41	42	41	41	42	42	40	41	43	42	40	42
– zła	25	24	20	23	21	21	22	24	21	19	21	22	20
Trudno powiedzieć	6	6	6	7	6	5	6	7	7	6	6	5	6

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

RYS. 3. JAK PAN(I) OGÓLNIIE OCENIA OBECNĄ SYTUACJĘ GOSPODARCZĄ W POLSCE? CZY JEST ONA:



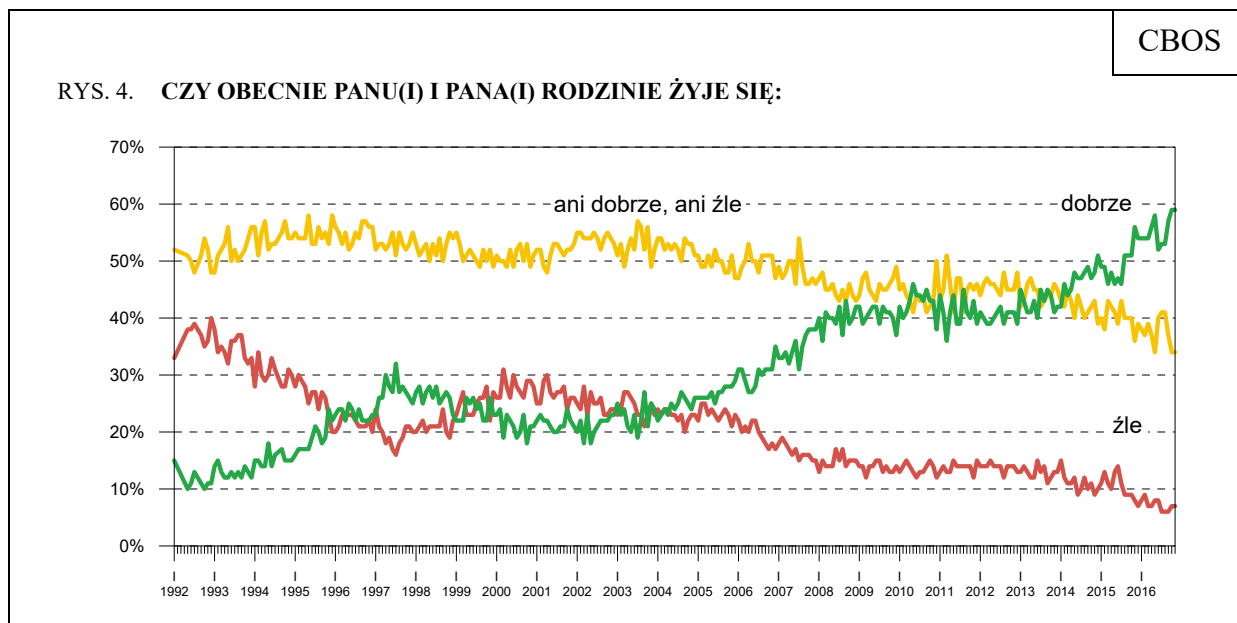
Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Poziom zadowolenia z kondycji polskiej gospodarki także różnicuje religijność i orientacja polityczna respondentów, ale dodatkowo kształtuje go sytuacja finansowa badanych oraz ich subiektywna ocena własnej sytuacji materialnej. Im wyższe dochody *per capita* oraz im większa satysfakcja z kondycji materialnej gospodarstwa domowego, tym lepiej postrzegana jest sytuacja ekonomiczna kraju (zob. tabela aneksowa 3).

Od października nie zmieniły się również oceny **jakości życia ankietowanych** – 59% respondentów deklaruje, że im i ich rodzinom żyje się dobrze, jedna trzecia (34%) określa swoją sytuację w tym zakresie jako ani dobrą, ani złą, a co czternasty respondent (7%) jest niezadowolony z jakości życia swojej najbliższej rodziny.

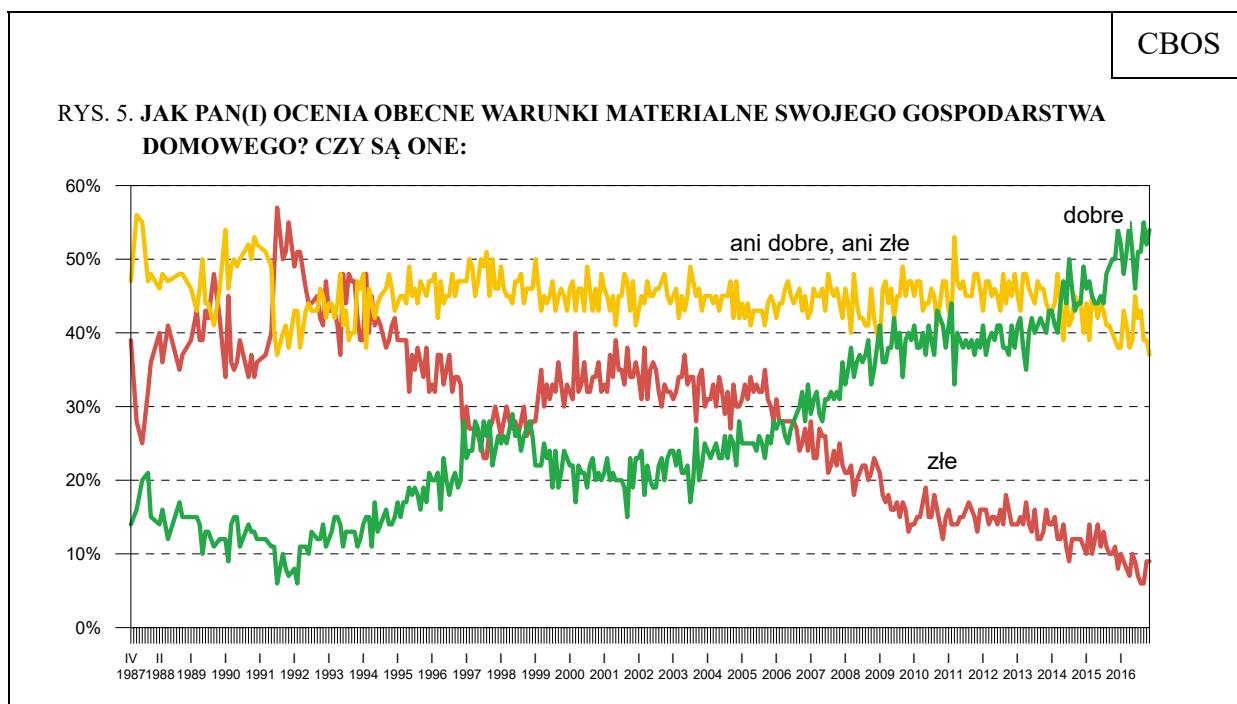
Tabela 6

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
– dobrze	56	54	54	54	54	56	58	52	53	53	57	59	59
– ani dobrze, ani źle	36	39	38	37	39	37	34	40	41	41	37	34	34
– źle	8	7	8	9	7	7	8	8	6	6	6	7	7



Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

W ciągu miesiąca minimalnie poprawiły się opinie na temat **materiałnych warunków życia gospodarstw domowych** – zwiększyła się grupa osób oceniających je pozytywnie (z 52% do 54%), zarazem zmalał odsetek tych, które określają je jako przeciętne (z 39% do 37%). Co jedenasty badany (9%) wyraża niezadowolenie ze swojej sytuacji materialnej.



Do marca 1992 roku pytanie brzmiało: „Jak ocenia Pan(i) swoje (rodziny) obecne warunki materialne?”, a środkową kategorią skali było „średnie, przeciętne”

Tabela 7

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
– dobre	50	54	52	48	51	55	51	46	51	51	55	52	54
– ani dobre, ani złe	39	38	38	43	41	38	39	45	42	43	39	39	37
– złe	11	8	10	9	8	7	10	9	7	6	6	9	9

Satysfakcja z poziomu życia rodziny rośnie wraz z wielkością uzyskiwanych dochodów *per capita* oraz – co się z tym wiąże – poziomem wykształcenia badanych, maleje natomiast wraz z wiekiem. W grupach społeczno-zawodowych stosunkowo najlepiej o jakości życia swoich rodzin wypowiadają się pracownicy administracyjno-biurowi, kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla oraz uczniowie i studenci (zob. tabela aneksowa 4).

Nieco gorsze od ubiegłomiesięcznych są natomiast oceny **kondycji zakładów pracy**. Nieznacznie zwiększyła się grupa pracowników określających ją jako złą (z 8% do 10%), jednocześnie zmalała liczba zatrudnionych, którzy wyrażają zadowolenie z obecnej sytuacji w ich miejscu pracy (z 64% do 61%).

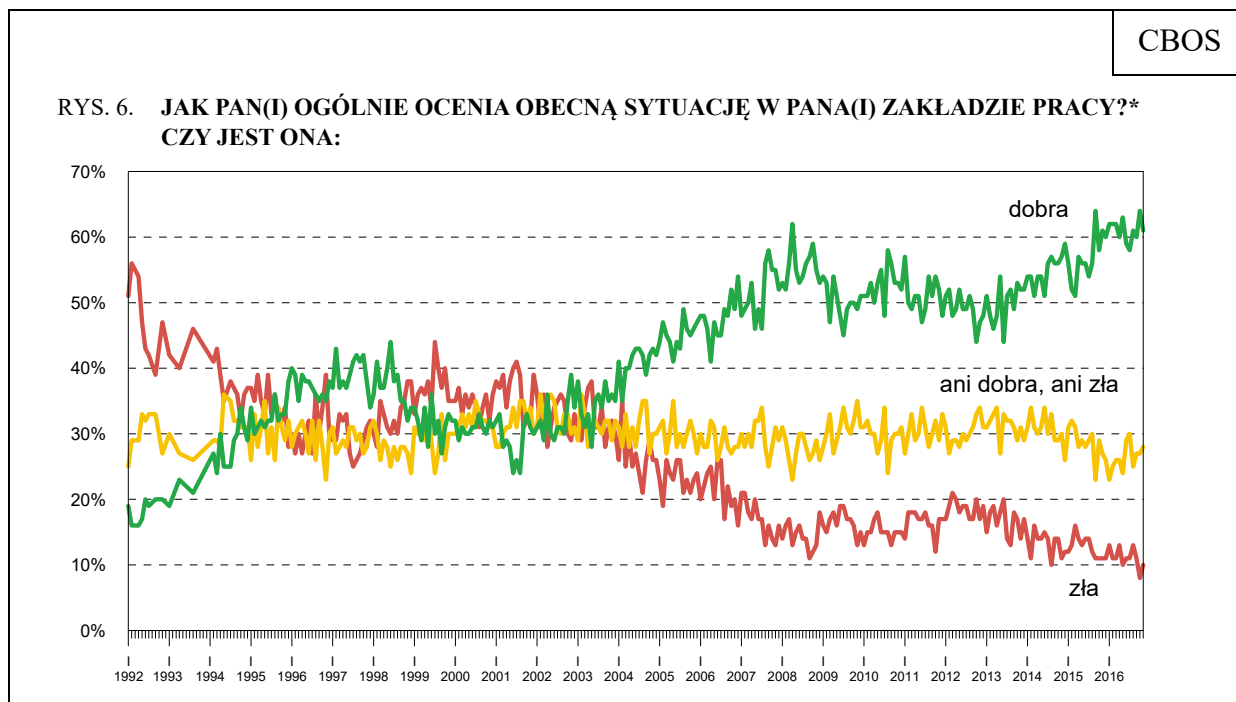


Tabela 8

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	N*	501	507	574	543	535	612	580	516	501	568	520	497
w procentach													
– dobra	61	60	62	62	62	60	63	59	58	61	60	64	61
– ani dobra, ani zła	27	26	23	25	26	26	24	29	30	25	27	27	28
– zła	11	11	13	11	11	13	10	11	11	13	11	8	10
Trudno powiedzieć	1	3	2	2	1	1	3	1	1	1	2	1	1

Ocena sytuacji w zakładzie pracy związana jest przede wszystkim z sytuacją materialną pracujących – najlepiej postrzegają ją ci, którym się stosunkowo najlepiej powodzi i którzy dobrze oceniają swoje warunki materialne. Nieco lepiej niż inni o kondycji firm wypowiadają się też pracownicy najmłodszy oraz mieszkający w największych miastach (zob. tabela aneksowa 5).

PRZEWIDYWANIA

W listopadzie, podobnie jak przed miesiącem, grupa badanych oczekujących, że w ciągu najbliższego roku **sytuacja w kraju** się poprawi, jest porównywalna z odsetkiem tych, którzy obawiają się jej pogorszenia (odpowiednio: 26% i 28%). Niezmiennie przeważają respondenci, którzy nie spodziewają się zmian w tym zakresie (39%).

Tabela 9

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
Poprawi się	24	24	30	28	27	27	21	23	25	24	26	25	26
Nie zmieni się	44	35	33	33	36	37	39	42	42	44	41	38	39
Pogorszy się	20	29	26	29	31	27	31	27	24	23	26	29	28
Trudno powiedzieć	12	12	11	10	6	9	9	8	9	9	7	8	7

Minimalnie bardziej pesymistyczne niż w październiku są z kolei przewidywania dotyczące **jakości życia politycznego w Polsce**. Obecnie więcej niż jedna czwarta badanych (29%, wzrost o 3 punkty procentowe) sądzi, że w najbliższych dwunastu miesiącach sytuacja polityczna w kraju się pogorszy, niespełna jedną piątą (19%) stanowią osoby wyrażające

przeciwną opinię, tradycyjnie zaś najczęstszy jest pogląd, że sytuacja w tym zakresie nie ulegnie zmianie (43%, spadek o 2 punkty).

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
– poprawi się	24	25	28	23	23	23	19	18	19	18	19	18	19
– nie zmieni się	38	33	31	37	39	43	44	44	48	47	48	45	43
– pogorszy się	25	31	30	30	29	25	30	26	21	25	25	26	29
Trudno powiedzieć	13	11	11	10	9	9	7	12	12	10	8	11	9

W porównaniu z październikiem nieznacznie wzrosła przeważająca od wielu miesięcy grupa badanych, według których w najbliższym roku **sytuacja gospodarcza w Polsce** się nie zmieni (z 41% do 43%), jednocześnie zmniejszył się (o 2 punkty procentowe, do 26%) odsetek tych, którzy oczekują jej poprawy. Zmian na gorsze, tak jak przed miesiącem, spodziewa się około jednej piątej ankietowanych (21%).

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
– poprawi się	27	24	30	24	28	29	22	22	25	25	27	28	26
– nie zmieni się	47	43	37	41	42	46	47	45	47	45	46	41	43
– pogorszy się	14	20	20	24	20	17	21	20	17	19	18	21	21
Trudno powiedzieć	12	13	13	11	10	8	10	13	11	11	9	10	10

Niemal takie jak przed miesiącem są przewidywania dotyczące **jakości życia badanych i ich rodzin**. Około trzech piątych respondentów (59%) sądzi, że za rok im i ich rodzinom będzie się żyło tak samo jak obecnie, jedna piąta (22%) przewiduje poprawę poziomu życia, a jedna dziewiąta (11%) – pogorszenie.

Tabela 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
– lepiej	23	22	25	23	25	24	20	22	20	22	20	21	22
– tak samo	58	58	56	58	58	59	58	60	63	59	62	58	59
– gorzej	9	10	8	9	9	10	13	8	9	10	9	12	11
Trudno powiedzieć	10	10	11	10	8	7	9	10	8	9	9	9	8

W stosunku do października nie zmieniły się też prognozy **warunków materialnych gospodarstw domowych**. Niemal trzy czwarte badanych (72%) sądzi, że w najbliższych dwunastu miesiącach ich sytuacja materialna nie ulegnie zmianie, pogorszenia w tym zakresie obawia się 9% ankietowanych, natomiast na poprawę liczy niespełna jedna piąta (19%).

Tabela 13

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
– poprawią się	23	22	24	19	18	21	18	17	21	20	19	18	19
– pozostaną bez zmian	68	70	69	72	74	71	72	76	71	72	73	72	72
– pogorszą się	9	8	7	9	8	8	10	7	8	8	8	10	9

W ostatnim miesiącu minimalnie pogorszyły się opinie zatrudnionych na temat **kondycji ich zakładów pracy**. Poprawy w tej dziedzinie spodziewa się co piąty pracujący (21%, spadek o 2 punkty procentowe), a pogorszenia – co dziesiąty (10%). Większość (63%) jest zdania, że najbliższy rok nie wpłynie w żaden sposób na sytuację firmy, w której są zatrudnieni.

Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
N*	502	507	574	543	536	612	582	515	501	568	520	497	544
– poprawi się	25	23	24	23	22	21	18	25	25	21	23	23	21
– pozostanie bez zmian	62	56	57	61	64	63	64	61	56	61	60	61	63
– pogorszy się	6	12	11	9	8	10	10	7	9	10	10	9	10
Trudno powiedzieć	7	9	8	7	6	6	8	7	10	8	7	7	6

BEZPIECZEŃSTWO ZATRUDNIENIA I OCENA LOKALNYCH RYNKÓW PRACY

W listopadzie nieco poprawiły się oceny **sytuacji na lokalnych rynkach pracy**. Przybyło respondentów twierdzących, że można znaleźć zatrudnienie, ale niespełniające oczekiwań (wzrost z 51% do 55%), oraz tych, których zdaniem możliwe jest znalezienie satysfakcjonującej pracy (z 7% do 9%). Ubyło zaś osób przekonanych, że w ich miejscowości bądź okolicy trudno jest o jakąkolwiek pracę (spadek z 30% do 26%) lub że nie ma jej wcale (z 7% do 5%).

Tabela 15

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015		2016										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	4	5	4	6	5	6	8	4	7	7	9	7	9
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	48	44	45	42	46	45	45	49	49	52	50	51	55
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	36	36	38	37	36	37	33	34	30	31	29	30	26
– nie można znaleźć żadnej pracy	8	11	9	12	10	8	9	8	8	6	7	7	5
Trudno powiedzieć	4	4	4	3	3	4	5	5	6	4	5	5	5

O trudnościach związanych ze znalezieniem jakiegokolwiek zatrudnienia lub zupełnym braku pracy przekonani są przede wszystkim renciści (łącznie 55% wskazań), rolnicy (49%) oraz emeryci (40%), a ponadto osoby o najniższych dochodach *per capita* (46%), niezadowolone ze swojej sytuacji materialnej (45%), mające wykształcenie podstawowe (41%) oraz mieszkające na wsi (41%) – zob. tabela aneksowa 7.

Po ubiegłomiesięcznym znaczącym spadku, do poziomu z września powróciły wskazania dotyczące **poczucia zagrożenia bezrobociem**. Obecnie nieco ponad jedna czwarta pracujących (29%, wzrost o 6 punktów procentowych) liczy się z możliwością utraty pracy, natomiast ponad dwie trzecie (70%, spadek o 4 punkty) deklaruje pewność zatrudnienia.

Tabela 16

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																									
	2015				2016																					
	XI (N=503)		XII (N=507)		I (N=574)		II (N=543)		III (N=536)		IV (N=612)		V (N=582)		VI (N=515)		VII (N=501)		VIII (N=568)		IX (N=521)		X (N=497)		XI (N=544)	
	w procentach																									
Bardzo poważnie się z tym liczę	8	29	8	32	5	29	6	32	4	30	4	31	3	25	4	30	8	32	4	26	5	30	4	23	4	29
Raczej tak	21		24		24		26		26		27		22		26		24		22		25		19		25	
Raczej nie	41		36		40		42		39		39		44		39		38		37		38		46		39	
Nie, to mało prawdopodobne	26	67	28	64	28	68	24	66	29	68	28	67	27	71	28	67	28	66	33	70	30	68	28	74	31	70
Trudno powiedzieć	4	4	4	4	3	3	2	2	2	2	2	2	4	4	3	3	2	2	4	4	3	3	3	3	1	1

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

W grupach zawodowych obawy przed utratą zatrudnienia najczęściej wyrażają robotnicy niewykwalifikowani (44% z nich liczy się z taką ewentualnością), pracownicy administracyjno-biurowi (40%) oraz prywatni przedsiębiorcy (39%). Poczucie zagrożenia bezrobociem jest wyższe wśród kobiet niż mężczyzn (35% wobec 25%) – zob. tabela aneksowa 8.



W listopadzie nastroje społeczne utrzymują się na niemal takim samym poziomie jak przed miesiącem, co więcej – pozostają w miarę stabilne od początku tego roku. W ocenach ogólnej sytuacji w kraju oraz sytuacji na polskiej scenie politycznej przeważa krytycyzm, oceny sytuacji gospodarczej najczęściej są neutralne, natomiast w wymiarze prywatnym dominuje zadowolenie. Z kolei w przewidywaniach na najbliższy rok najczęściej wyrażane jest przekonanie, że zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej nic zasadniczo się nie zmieni. Jedyna znacząca zmiana w listopadzie to korekta ubiegłomiesięcznego spadku poczucia zagrożenia bezrobociem. Obecnie, podobnie jak we wrześniu, utraty pracy obawia się ponad jedna czwarta zatrudnionych (29%).

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?			Liczba osób
		W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		36	47	17	1019
Płeć	Mężczyźni	42	42	16	479
	Kobiety	31	51	18	540
Wiek	18-24 lata	31	48	21	79
	25-34	32	54	13	198
	35-44	36	45	19	191
	45-54	36	49	15	154
	55-64	38	43	19	184
	65 lat i więcej	41	42	17	213
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	40	17	404
	Miasto do 19 999	35	50	16	147
	20 000 - 99 999	31	52	16	223
	100 000 - 499 999	32	54	14	151
	500 000 i więcej mieszk.	27	49	24	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	39	35	26	203
	Zasadnicze zawodowe	39	44	16	249
	Średnie	39	48	14	311
	Wyższe	28	58	14	256
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	27	59	14	104
	Średni personel, technicy	36	41	23	34
	Pracownicy adm.-biurowi	41	44	15	67
	Pracownicy usług	33	53	13	52
	Robotnicy wykwalifikowani	42	37	21	135
	Robotnicy niewykwalifik.	37	50	13	43
	Rolnicy	38	47	15	55
	Pracujący na własny rach.	25	63	12	47
	Bezrobotni	38	44	18	40
	Emeryci	40	43	17	261
	Renciści	46	34	20	51
	Uczniowie i studenci	30	46	24	56
	Gospodynie domowe i inni	24	61	15	75
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	34	44	22
spółce właścicieli prywatnych i państwa		37	47	16	98
sekt. pryw. poza rolnict.		34	53	13	251
prywatnym gosp. rolnym		37	48	15	57
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	37	43	19	132
	Od 650 zł do 999 zł	39	45	15	164
	Od 1000 zł do 1399 zł	38	39	22	152
	Od 1400 zł do 1999 zł	45	44	11	159
	2000 zł i więcej	32	57	12	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	24	48	28	94
	Średnie	37	46	17	374
	Dobre	38	47	15	551
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	67	18	15	49
	Raz w tygodniu	42	40	18	465
	1-2 razy w miesiącu	36	48	16	154
	Kilka razy w roku	26	55	18	237
	W ogóle nie uczestniczy	23	66	11	100
Poglądy polityczne	Lewica	19	68	13	191
	Centrum	29	58	13	244
	Prawica	62	25	13	305
	Trudno powiedzieć	27	46	27	271

Tabela 2

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		17	38	40	5	1018
Płeć	Mężczyźni	18	40	39	4	478
	Kobiety	15	36	42	7	540
Wiek	18-24 lata	8	57	32	4	79
	25-34	14	45	40	1	198
	35-44	18	39	39	3	191
	45-54	15	35	46	4	154
	55-64	18	32	40	10	184
	65 lat i więcej	21	29	41	9	212
Miejsce zamieszkania	Wieś	17	46	29	8	404
	Miasto do 19 999	21	28	45	6	147
	20 000 - 99 999	15	36	44	4	221
	100 000 - 499 999	14	33	50	3	151
	500 000 i więcej mieszk.	15	29	56	1	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	14	43	33	11	202
	Zasadnicze zawodowe	20	38	33	10	249
	Średnie	19	38	40	3	311
	Wyższe	13	33	53	1	256
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	16	26	57	1	104
	Średni personel, technicy	17	39	41	3	34
	Pracownicy adm.-biurowi	15	46	38		67
	Pracownicy usług	17	38	43	2	52
	Robotnicy wykwalifikowani	20	45	31	5	135
	Robotnicy niewykwalifik.	17	46	31	6	43
	Rolnicy	18	55	24	3	55
	Pracujący na własny rach.	11	29	53	6	47
	Bezrobotni	18	33	34	15	40
	Emeryci	19	30	43	8	260
	Renciści	18	29	47	6	51
	Uczniowie i studenci	6	56	36	2	56
	Gospodynie domowe i inni	13	43	35	9	75
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	40	41	2	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	16	42	40	2	98
	sekt. pryw. poza rolnict.	17	36	43	4	251
	prywatnym gosp. rolnym	16	53	28	4	57
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	12	55	25	7	132
	Od 650 zł do 999 zł	18	42	35	6	164
	Od 1000 zł do 1399 zł	20	41	34	6	150
	Od 1400 zł do 1999 zł	20	33	42	5	159
	2000 zł i więcej	18	29	52	2	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	11	34	43	11	94
	Średnie	14	40	40	7	372
	Dobre	19	37	40	4	551
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	40	31	22	7	49
	Raz w tygodniu	19	41	33	7	465
	1-2 razy w miesiącu	19	38	39	4	154
	Kilka razy w roku	10	39	47	5	237
	W ogóle nie uczestniczy	8	27	64	1	99
Poglądy polityczne	Lewica	7	26	64	3	191
	Centrum	7	43	47	3	244
	Prawica	34	35	27	4	305
	Trudno powiedzieć	12	45	33	11	269

Tabela 3

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		32	42	20	6	1019
Płeć	Mężczyźni	39	43	16	3	479
	Kobiety	27	42	23	8	540
Wiek	18-24 lata	19	58	18	5	79
	25-34	33	49	14	4	198
	35-44	27	49	19	5	191
	45-54	29	43	26	2	154
	55-64	37	32	23	7	184
	65 lat i więcej	40	32	18	10	213
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	40	20	8	404
	Miasto do 19 999	32	48	16	4	147
	20 000 - 99 999	33	42	20	5	223
	100 000 - 499 999	31	43	22	4	151
	500 000 i więcej mieszk.	32	43	21	4	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	33	38	20	10	203
	Zasadnicze zawodowe	31	38	22	9	249
	Średnie	32	46	19	3	311
	Wyższe	34	46	18	2	256
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	32	49	18	2	104
	Średni personel, technicy	38	43	13	6	34
	Pracownicy adm.-biurowi	32	55	11	2	67
	Pracownicy usług	27	55	17	2	52
	Robotnicy wykwalifikowani	39	45	12	3	135
	Robotnicy niewykwalifik.	26	46	21	6	43
	Rolnicy	24	46	28	2	55
	Pracujący na własny rach.	31	42	25	1	47
	Bezrobotni	25	44	20	12	40
	Emeryci	38	33	21	8	261
	Renciści	32	32	21	14	51
	Uczniowie i studenci	22	47	24	6	56
	Gospodynie domowe i inni	27	38	25	10	75
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	29	46	21	4	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	36	51	12	1	98
	sekt. pryw. poza rolnict.	35	47	15	2	251
	prywatnym gosp. rolnym	19	49	30	3	57
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	26	46	20	9	132
	Od 650 zł do 999 zł	35	36	20	8	164
	Od 1000 zł do 1399 zł	36	41	19	4	152
	Od 1400 zł do 1999 zł	38	44	17	1	159
	2000 zł i więcej	40	44	13	2	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	22	28	37	13	94
	Średnie	25	46	23	6	374
	Dobre	40	42	14	4	551
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	47	28	19	6	49
	Raz w tygodniu	34	41	19	6	465
	1-2 razy w miesiącu	28	43	20	9	154
	Kilka razy w roku	30	47	18	5	237
	W ogóle nie uczestniczy	34	43	21	3	100
Poglądy polityczne	Lewica	30	48	20	1	191
	Centrum	25	52	19	4	244
	Prawica	48	33	16	3	305
	Trudno powiedzieć	23	40	23	14	271

Tabela 4

		Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:			Liczba osób
		dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	
		%	%	%	
Ogółem		59	34	7	1019
Płeć	Mężczyźni	59	35	7	479
	Kobiety	60	33	8	540
Wiek	18-24 lata	80	17	2	79
	25-34	75	23	2	198
	35-44	67	31	3	191
	45-54	53	40	7	154
	55-64	45	40	15	184
	65 lat i więcej	48	42	10	213
Miejsce zamieszkania	Wieś	52	40	9	404
	Miasto do 19 999	64	30	6	147
	20 000 - 99 999	63	31	6	223
	100 000 - 499 999	68	27	6	151
	500 000 i więcej mieszk.	61	31	8	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	40	46	14	203
	Zasadnicze zawodowe	48	42	10	249
	Średnie	64	32	4	311
	Wyższe	80	17	3	256
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	83	15	2	104
	Średni personel, technicy	65	35		34
	Pracownicy adm.-biurowi	88	10	1	67
	Pracownicy usług	60	35	5	52
	Robotnicy wykwalifikowani	71	28	1	135
	Robotnicy niewykwalifik.	35	54	11	43
	Rolnicy	40	51	9	55
	Pracujący na własny rach.	68	28	4	47
	Bezrobotni	33	50	17	40
	Emeryci	46	44	11	261
	Renciści	33	38	29	51
	Uczniowie i studenci	77	23		56
	Gospodynie domowe i inni	64	30	7	75
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	74	23	3	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	73	26	1	98
	sekt. pryw. poza rolnict.	70	26	3	251
	prywatnym gosp. rolnym	39	54	6	57
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	43	44	13	132
	Od 650 zł do 999 zł	39	46	15	164
	Od 1000 zł do 1399 zł	58	37	5	152
	Od 1400 zł do 1999 zł	65	32	2	159
	2000 zł i więcej	87	12	0	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	39	51	94
	Średnie	28	67	5	374
	Dobre	89	10	1	551
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	59	33	8	49
	Raz w tygodniu	58	36	6	465
	1-2 razy w miesiącu	61	29	10	154
	Kilka razy w roku	60	32	8	237
	W ogóle nie uczestniczy	62	33	6	100
Poglądy polityczne	Lewica	63	32	5	191
	Centrum	59	37	4	244
	Prawica	60	32	8	305
	Trudno powiedzieć	56	33	11	271

Tabela 5

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		61	28	10	1	544
Płeć	Meżczyźni	61	33	6	1	303
	Kobiety	62	22	14	2	241
Wiek	18-24 lata	75	21	4		25
	25-34	67	25	7	1	155
	35-44	60	30	9	2	162
	45-54	56	32	12	1	126
	55-64	57	28	14		68
	65 lat i więcej	71	20	8		8
Miejsce zamieszkania	Wieś	56	33	9	1	211
	Miasto do 19 999	64	26	8	1	79
	20 000 - 99 999	65	24	11		115
	100 000 - 499 999	60	26	13	1	88
	500 000 i więcej mieszk.	72	22	2	4	50
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	45	33	17	5	42
	Zasadnicze zawodowe	55	37	6	1	122
	Średnie	67	22	9	2	182
	Wyższe	63	27	10		198
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	69	25	6		104
	Średni personel, technicy	67	19	11	3	34
	Pracownicy adm.-biurowi	65	23	12		67
	Pracownicy usług	62	29	9		52
	Robotnicy wykwalifikowani	67	24	7	2	135
	Robotnicy niewykwalifik.	68	21	10		41
	Rolnicy	25	58	18		53
	Pracujący na własny rach.	49	39	5	7	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	60	27	12	1	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	75	20	5		98
	sekt. pryw. poza rolnict.	64	27	7	2	251
	prywatnym gosp. rolnym	28	53	19		57
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	46	41	13		64
	Od 650 zł do 999 zł	53	35	9	3	81
	Od 1000 zł do 1399 zł	63	22	14	2	77
	Od 1400 zł do 1999 zł	68	23	9		81
	2000 zł i więcej	68	24	8		130
Ocena własnych war. mater.	Złe	43	36	20		28
	Średnie	41	43	12	3	178
	Dobre	73	19	7	0	338
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	70	27	3		17
	Raz w tygodniu	60	29	9	2	241
	1-2 razy w miesiącu	58	28	14		86
	Kilka razy w roku	60	30	9	1	138
	W ogóle nie uczestniczy	74	17	8		54
Poglądy polityczne	Lewica	64	29	7	1	108
	Centrum	61	34	5		131
	Prawica	65	21	13		155
	Trudno powiedzieć	55	29	12	4	143

Tabela 6

		Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?				Liczba osób
		Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		26	39	28	7	1019
Płeć	Mężczyźni	28	40	25	6	479
	Kobiety	24	38	30	9	540
Wiek	18-24 lata	29	32	33	6	79
	25-34	21	45	30	4	198
	35-44	20	43	27	9	191
	45-54	24	43	30	3	154
	55-64	30	35	26	9	184
	65 lat i więcej	33	33	23	11	213
Miejsce zamieszkania	Wieś	32	39	20	9	404
	Miasto do 19 999	25	46	23	6	147
	20 000 - 99 999	23	41	30	6	223
	100 000 - 499 999	18	33	43	5	151
	500 000 i więcej mieszk.	22	31	35	12	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	37	32	20	12	203
	Zasadnicze zawodowe	25	44	21	10	249
	Średnie	24	41	29	6	311
	Wyższe	20	38	39	3	256
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	18	36	41	4	104
	Średni personel, technicy	23	42	31	4	34
	Pracownicy adm.-biurowi	23	50	26	1	67
	Pracownicy usług	26	38	27	9	52
	Robotnicy wykwalifikowani	22	54	20	5	135
	Robotnicy niewykwalifik.	26	42	25	7	43
	Rolnicy	30	41	21	9	55
	Pracujący na własny rach.	25	32	39	4	47
	Bezrobotni	18	33	35	14	40
	Emeryci	34	28	26	11	261
	Renciści	28	49	16	6	51
	Uczniowie i studenci	30	28	37	5	56
Gospodynie domowe i inni	17	46	25	12	75	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	25	43	28	4	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	20	53	21	6	98
	sekt. pryw. poza rolnict.	21	40	35	4	251
	prywatnym gosp. rolnym	29	38	24	9	57
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	28	43	22	7	132
	Od 650 zł do 999 zł	24	45	22	9	164
	Od 1000 zł do 1399 zł	34	34	26	5	152
	Od 1400 zł do 1999 zł	28	38	28	6	159
	2000 zł i więcej	25	35	36	3	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	19	35	29	17	94
	Średnie	28	41	26	6	374
	Dobre	26	38	29	7	551
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	58	22	13	8	49
	Raz w tygodniu	32	41	20	7	465
	1-2 razy w miesiącu	20	47	28	6	154
	Kilka razy w roku	19	38	35	8	237
	W ogóle nie uczestniczy	15	29	47	9	100
Poglądy polityczne	Lewica	14	35	47	4	191
	Centrum	17	46	30	7	244
	Prawica	48	32	13	7	305
	Trudno powiedzieć	19	43	28	11	271

Tabela 7

		Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:					Liczba osób
		bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	nie można znaleźć żadnej pracy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		9	55	26	5	5	1019
Płeć	Mełczyźni	13	56	22	4	6	479
	Kobiety	6	54	29	6	4	540
Wiek	18-24 lata	11	50	26	5	8	79
	25-34	12	61	23	3	1	198
	35-44	14	64	18	2	1	191
	45-54	8	55	29	6	2	154
	55-64	4	55	30	7	5	184
	65 lat i więcej	8	43	30	8	11	213
Miejsce zamieszkania	Wieś	10	47	35	6	2	404
	Miasto do 19 999	7	53	29	5	5	147
	20 000 - 99 999	8	59	23	4	7	223
	100 000 - 499 999	10	67	12	3	8	151
	500 000 i więcej mieszk.	15	63	12	6	5	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	7	44	32	9	9	203
	Zasadnicze zawodowe	8	52	29	7	5	249
	Średnie	12	55	26	4	4	311
	Wyższe	10	67	19	2	2	256
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	15	58	20	2	4	104
	Średni personel, technicy	8	72	18		2	34
	Pracownicy adm.-biurowi	3	75	22			67
	Pracownicy usług	9	63	25	3		52
	Robotnicy wykwalifikowani	16	64	14	3	2	135
	Robotnicy niewykwalifik.	17	50	26	8		43
	Rolnicy	5	46	43	6		55
	Pracujący na własny rach.	22	48	22	2	6	47
	Bezrobotni	5	60	22	10	3	40
	Emeryci	6	44	31	9	10	261
	Renciści	2	40	46	9	3	51
	Uczniowie i studenci	7	47	30	4	11	56
	Gospodynie domowe i inni	9	67	20	4		75
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	5	66	26	2	1	137
	spółce właścicieli pryw. i państwa	11	67	21	2		98
	sekt. pryw. poza rolnict.	19	57	17	3	4	251
	prywatnym gosp. rolnym	5	48	43	4		57
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	4	49	40	6		132
	Od 650 zł do 999 zł	8	55	28	6	3	164
	Od 1000 zł do 1399 zł	8	51	35	2	4	152
	Od 1400 zł do 1999 zł	11	56	22	5	6	159
	2000 zł i więcej	18	64	12	2	3	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	2	48	34	11	5	94
	Średnie	7	53	30	7	3	374
	Dobre	12	57	22	3	6	551
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	48	32	6	4	49
	Raz w tygodniu	8	54	29	6	5	465
	1-2 razy w miesiącu	12	55	25	4	3	154
	Kilka razy w roku	9	59	23	5	4	237
	W ogóle nie uczestniczy	13	55	22	4	6	100
Poglądy polityczne	Lewica	8	63	24	3	3	191
	Centrum	7	58	29	5	2	244
	Prawica	16	47	26	5	6	305
	Trudno powiedzieć	6	56	25	7	6	271

Tabela 8

		Czy liczy się Pan(i). z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		29	70	1	544
Płeć	Mężczyźni	25	74	1	303
	Kobiety	35	65	0	241
Wiek	18-24 lata	27	73		25
	25-34	32	68	0	155
	35-44	30	69	1	162
	45-54	24	75	1	126
	55-64	32	66	2	68
	65 lat i więcej	18	82		8
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	68	2	211
	Miasto do 19 999	24	76		79
	20 000 - 99 999	33	67		115
	100 000 - 499 999	29	69	2	88
	500 000 i więcej mieszk.	24	76		50
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	25	75		42
	Zasadnicze zawodowe	28	71	1	122
	Średnie	29	70	1	182
	Wyższe	32	68	0	198
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	29	71	1	104
	Średni personel, technicy	14	86		34
	Pracownicy adm.-biurowi	40	60		67
	Pracownicy usług	27	70	3	52
	Robotnicy wykwalifikowani	29	70	1	135
	Robotnicy niewykwalifik.	44	56		41
	Rolnicy	8	91	1	53
	Pracujący na własny rach.	39	59	2	47
	Emeryci	26	74		3
	Renciści	100			1
	Uczniowie i studenci		100		3
	Gospodynie domowe i inni	24	76		4
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	33	67	0
spółce właścicieli prywatnych i państwa		36	64		98
sekt. prywat. poza rolnict.		30	69	1	251
prywatnym gosp. rolnym		8	91	1	57
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	28	69	4	64
	Od 650 zł do 999 zł	26	72	2	81
	Od 1000 zł do 1399 zł	34	66		77
	Od 1400 zł do 1999 zł	25	75		81
	2000 zł i więcej	28	72		130
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	71	2	28
	Średnie	36	63	1	178
	Dobre	26	74	0	338
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	83		17
	Raz w tygodniu	29	69	2	241
	1-2 razy w miesiącu	31	69		86
	Kilka razy w roku	31	69		138
	W ogóle nie uczestniczy	31	69		54
Poglądy polityczne	Lewica	37	62	1	108
	Centrum	30	68	2	131
	Prawica	24	76	1	155
	Trudno powiedzieć	30	70	0	143